

<http://www.luju.ro/daune-dupa-inscenarea-dna-curtea-de-apel-oradea-i-a-dat-fostei-adjuncte-a-finantelor-bihor-adriana-sime-daune-morale-de-10-000-euro-pentru-dosarul-fabricat-de-procurorul-dna-adrian-valentin-muntean-in-care-a-fost-defilata-in-catuse-si-tinuta-trei-luni-in>

**DAUNE DUPA INSCENAREA DNA –
Curtea de Apel Oradea i-a dat fostei
adjuncte a Finantelor Bihor Adriana
Sime daune morale de 10.000 euro
pentru dosarul fabricat de procurorul
DNA Adrian Valentin Muntean in care a
fost defilata in catuse si tinuta trei luni
in arest la domiciliu. Trimisa in
judecata pentru luare de mita
constand in 4 baxuri cu ulei, intr-o
cauza instrumentata cu sprijin de
specialitate al SRI, Sime a fost achitata
definitiv (Sentinta)**

Scris de Valentin BUSUIOC | Data: 26.09.2022 18:52

Procurorii Ciprian Man (foto 2 dreapta) si Adrian Valentin Muntean (foto 2 stanga) – fost sef, respectiv executant la DNA Oradea – ar trebui sa puna bani deoparte, in cazul in care statul roman se va deranja sa aplice raspunderea magistratilor. Caci cazul despre care veti citi a pornit de la o paradeala pusa in scena de catre tandemul Man-Muntean, in colaborare cu SRI. Mai exact, rechizitoriul a fost intocmit de Adrian Muntean si confirmat de Ciprian Man ([vezi facsimil](#)).

Ne referim la **economista Adriana Sime (foto 1), fosta adjuncta a Administratiei Judetene a Finantelor Publice Bihor**. Retinuta in iulie 2016 si defilata in catuse prin fata presei, Sime a fost trimisa in judecata in luna august a aceluiasi an, sub acuzatia ca ar fi luat mita patru baxuri cu ulei, valorand mai putin de 150 de lei, ca sa favorizeze o firma la o inspectie fiscala. In 2019, Adriana Sime a fost achitata definitiv, inclusiv pe „**fapta nu exista**” ([click aici pentru a citi](#)). Economista a fost tinuta trei luni in arest la domiciliu (88 de zile, mai precis).

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
DIRECȚIA NAȚIONALĂ ANTICORUPȚIE
SERVICIUL TERITORIAL ORADEA
Operator date cu caracter personal nr. 4472

Verificat legalitatea și temeinicia
rechizitoriului, conf. art. 22³ din O.U.G.
nr. 43/2002 și art. 328 alin. 1 C.pr.pen.

Procuror șef serviciu,
Ciprian Man

Dosar nr. 67/P/2014

RECHIZITORIU

- Anul 2016, luna august, ziua 04, în Oradea -

Muntean Adrian Valentin – procuror în cadrul Direcției Naționale Anticorupție – Serviciului Teritorial Oradea,

Examinând actele de urmărire penală efectuate în dosarul penal cu nr. de mai sus, privind pe:

- inculpatul **Sime Adriana**, cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de luare de mită, faptă prev. și ped. de art. 289 alin. 1 C.pen. (Legea nr. 286/2009), cu referire la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. art. 5 C.pen. (Legea nr. 286/2009) și luare de mită, în formă continuată, faptă prev. și ped. de art. 289 alin. 1 C.pen. (Legea nr. 286/2009), cu referire la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. art. 35 alin. 1 C.pen. (Legea nr. 286/2009) și art. 5 C.pen. (Legea nr. 286/2009), totul cu aplic. art. 38 alin. 1 C.pen. (Legea nr. 286/2009) și art. 5 C.pen. (Legea nr. 286/2009).
- inculpatul **Pușcău Florentina Rodica**, cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii de complicitate la luare de mită, faptă prev. și ped. de art. 48 C.pen. (Legea nr. 286/2009) rap. la art. 289 alin. 1 C.pen. (Legea nr. 286/2009), cu referire la art. 6 din Legea nr. 78/2000, cu

Sime a cerut 100.000 daune morale

Toata aceasta paradeala – pusa in scena, repetam, de catre Binomul DNA-SRI – costa statul roman 10.000 de euro. Caci acesta este cuantumul daunelor morale la care **judecatoarele Loreley-Emese Mirea-Gajdo si Marcela-Liana Ionescu de la Curtea de Apel Oradea** le-au pronuntat marti, 20 septembrie 2022, in **dosarul nr. 2200/111/2020**, in care Adriana Sime solicita despagubiri morale de 100.000 de euro pentru suferintele indurate din cauza Binomului. La fond, in 18 februarie 2022, **judecatoarea Monica Popovici de la Tribunalul Bihor** ii

acordase Adrianei Sima daune morale de 7.500 de euro, precum si 12.464 de lei daune materiale, reprezentand salariul net pe care economista l-ar fi primit din partea Finantelor Publice Bihor intre iulie si septembrie 2016. Lumea Justitiei prezinta in exclusivitate motivarea sentintei.

Inainte de a va lasa sa cititi minutele si motivarea hotararii de fond, remarcam ca judecatoarea Popovici scrie in sentinta ca DNA ar fi dat comunicat ca sa anunte achitarea fostei adjuncte a Finantelor Publice Bihor. In realitate, parchetul nu a facut altceva decat sa insereze in 2020 scurte actualizari privind achitarea definitiva, la finalul comunicatelor initiale, din 2016, vizand retinerea, respectiv trimiterea in judecata a Adrianei Sime. Notele de subsol au fost adaugate de catre DNA la un an si o luna de la achitarea definitiva. Subliniem ca niciodata Directia Nationala Anticoruptie nu anunta presa in mod expres, prin comunicate, cu privire la inserarea acelor actualizari despre achitarea definitiva a inculpatilor.

De asemenea, Monica Popovici nu s-a aratat deranjata de tonul inchizitorial folosit de DNA in comunicatele privind retinerea si arestarea Adrianei Sima, magistrata considerand ca acele comunicate s-au caracterizat printr-un „*limbaj de specialitate si respectuos, care au avut ca scop asigurarea dreptului publicului la informare si s-au facut cu respectarea prezumtiei de nevinovatie*”.

Totodata, mentionam ca Sime a fost aparata de catre **avocatele Irina Poinar (foto 3 stanga) si Raluca-Ioana Sima-Lenghel (foto 3 dreapta)**, care solicita pentru clienta lor daune morale de 100.000 de euro. Urmeaza recursul la Inalta Curte de Casatie si Justitie.

Iata minuta deciziei CA Oradea nr. 1320/2022:

„Respinge exceptia lipsei de interes in promovarea apelului de catre Ministerul Public – Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie – Directia Nationala Anticoruptie, exceptie invocata de apelanta Sime Adriana.

Respinge apelul formulat de apelantul Ministerul Public – Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie – Directia Nationala Anticoruptie impotriva Sentintei civile nr. 26/C/18.02.2022 pronuntate de Tribunalului Bihor.

Respinge apelul formulat de apelantul Statul roman prin Ministerul Finantelor Publice impotriva Incheierii din sedinta publica din data de 25.01.2021 si a Sentintei civile nr. 26/C/18.02.2022 pronuntate de Tribunalului Bihor.

Admite apelul civil introdus de apelanta Sime Adriana in contradictoriu cu intimatii Ministerul Public – Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie – Directia Nationala Anticoruptie, Ministerul Justitiei, Statul Roman prin Ministerul Finantelor Publice, si in consecinta:

Anuleaza in parte Sentinta civila nr. 26/C/18.02.2022 pronuntata de Tribunalului Bihor. In baza art. 406 alin. 5 Cod procedura civila, ia act de renuntarea la judecarea cererii de chemare in judecata formulata de reclamanta Sime Adriana in contradictoriu cu paratii Ministerul Public – Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie – Directia Nationala Anticoruptie si Ministerul Justitiei.

Schimba in parte Sentinta civila nr. 26/C/18.02.2022 pronuntata de Tribunalului Bihor si in consecinta:

Majoreaza cuantumul daunelor morale la care a fost obligat paratul Statul Roman prin Ministerul Finantelor Publice de la suma de 7.500 Euro la suma de 10.000 Euro, echivalent in lei la cursul BNR din ziua platii.

Mentine restul dispozitiilor sentintei apelate care nu contravin prezentei decizii.

Cu recurs in termen de 30 de zile de la comunicare, care se depune la Curtea de Apel Oradea. Pronuntata in data de 20 septembrie 2022, prin punerea solutiei la dispozitia partilor prin mijlocirea grefei instantei”.

Redam minuta sentintei nr. 26/2022 de la Tribunalul Bihor:

„Respinge actiunea in pretentii introdusa de reclamanta in contradictoriu cu paratii Ministerul Public – Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie – Directia Nationala Anticoruptie si Ministerul Justitiei, ca neintemeiata.

Admite in parte actiunea civila introdusa de reclamanta SIME ADRIANA in contradictoriu cu paratii STATUL ROMAN – prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE, avand ca obiect pretentii, dupa cum urmeaza:

Obliga paratul STATUL ROMAN – prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE sa achite reclamantei urmatoarele:

– suma de 12.464 lei cu titlul de daune materiale reprezentand contravaloarea salariului net pe care l-ar fi primit reclamanta de la AFP Bihor pe perioada 15.07.2016-14.09.2016;

– suma de 34.952,91 lei cu titlul de daune materiale reprezentand contravaloarea cheltuielilor de judecata ocazionate de dosarul penal;

– suma de 7.500 de euro, prin echivalentul in lei de la data platii, cu titlul de daune pentru prejudiciul moral suferit;

– dobanda legala calculata asupra sumelor susmentionate, de la data introducerii actiunii, 04.08.2020, si pana la data platii efective. Obliga paratul STATUL ROMAN – prin MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE sa achite reclamantei cu titlul de cheltuieli de judecata suma de 2.481,61 lei reprezentand contravaloarea taxei de timbru achitate in prezenta cauza proportional cu valoarea admisa a daunelor morale si materiale. Cu drept de a declara apel in termen de 30 zile de la comunicare. Cererea de declarare a caii de atac se depune la Tribunalul Bihor. Pronuntata azi, 18.01.2022, prin punerea solutiei la dispozitia partilor prin grefa instantei”.

Prezentam principalele pasaje din motivarea sentintei Tribunalului Bihor privind acordarea de daune morale:

„Speta dedusa judecatii priveste angajarea raspunderii delictuale a statului si/sau a anumitor institutii ale statului in calitate de comitenti (art. 1373 Cod civil) pentru prejudicii morale si materiale produse in urma actelor si masurilor dispuse in cadrul unui dosar penal finalizat cu o solutie de achitare.

In fapt, cronologic, cu privire la reclamanta s-au demarat acte de cercetare / urmarire penala in dosarul nr. 67/P/2014 al DNA Oradea.

In cadrul acestuia, reclamanta a facut obiectul unor masuri de supraveghere tehnica derulate pe o durata totala de patru luni in perioada in perioada iulie 2014 – iulie 2015 si al unei actiuni de flagrant in 26.05.2015.

Prin Ordonanta DNA din data de 14.07.2016 reclamanta Sime Adriana a fost retinuta pentru 24 de ore, apoi a fost in arest la domiciliu in perioada 15.07.2016 -10.10.2016, insumand o perioada totala de privare de libertate de 88 de zile si apoi in perioada 11.10.2016 – 14.02.2017 (151 de zile) a fost sub control judiciar.

Pana in 15 iulie 2016 (a doua o zi dupa data retinerii), reclamanta a detinut efectiv functia de sef administratie adjunct in cadrul Administratiei Judetene a Finantelor Publice Bihor. Functia a detinut-o in continuare pana 14.09.2016, cand raporturile de serviciu au incetat cu acordul partilor (conform adeverintei de la fila 139), insa perioada se suprapunea cu cea a masurilor preventive, deci in aceasta perioada nu a lucrat efectiv. Reclamanta e pensionata anticipat din 15.09.2016.

Prin Rechizitoriul din 04 august 2016 emis de DNA – Serviciul Teritorial Oradea, in dosarul nr. 67/P/2014 s-a dispus trimiterea in judecata a reclamantei in cauza pentru savarsirea infractiunilor de luare de mita si luare de mita in forma continuata (patru acte materiale).

Prin sentinta penala nr. 116/P/2017 pronuntata de Tribunalul Bihor in dosarul nr. 3222/111/2016, s-a dispus achitarea reclamantei pentru savarsirea infractiunii de luare de mita si a fost condamnata la o pedeapsa de 3 ani inchisoare, a carei executare a fost suspendata sub supraveghere, pentru savarsirea infractiunii de luare de mita prevazuta si pedepsita de art.289 alin.1 Cod penal, cu referire la art.6 din Legea nr.78/2000.

Prin Decizia penala nr. 552/2019 pronuntata de Curtea de Apel Oradea, solutia a fost desfiintata in parte, in sensul ca s-a dispus achitarea reclamantei pentru infractiunea de luare de mita in forma continuata si, in consecinta, au fost inlaturate pedeapsa principala de 3 ani inchisoare, pedeapsa complementara a interzicerii exercitarii drepturilor prevazute de art.66 alin.1 lit. a) si b) Cod penal pe o durata de 3 ani si pedeapsa accesorie a interzicerii exercitarii drepturilor prevazute de art. 66 alin. 1 lit. a) si b) Cod penal, precum si masurile de supraveghere si obligatiile instituite in sarcina sa pe durata termenului de supraveghere.

Reclamanta invoca faptul ca toate procedurile derulate impotriva sa au fost abuzive si ca in urma acestora a suferit prejudii morale si materiale. Astfel, sustine ca a fost lipsita de veniturile constand in contravaloarea salariilor nerealizate, a suferit un prejudiciu material constand in contravaloarea cheltuielilor de judecata in dosarul penal de urmarire penala si cel de judecata, a inregistrat diferite prejudicii morale prin incalcarea dreptului la intimitate prin executarea masurilor de supraveghere tehnica nelegal administrate, cu incalcarea prevederilor art. 28 din Constitutie; activitati de supraveghere tehnica organizate de DNA Oradea timp de 4 luni, pe parcursul a doi ani, convorbirile sale fiind interceptate de catre SRI la solicitarea DNA Oradea, in mod nelegal; incalcarea drepturilor cetateanului prin deposedarea de documente privind identitatea acestuia, fiindu-i retinute cartea de identitate si pasaportul de catre IPJ Bihor, fapte care nu ar fi avut loc, daca evenimentele generate de cercetarea efectuata de DNA nu s-ar fi petrecut; incalcarea libertatii individuale a cetateanului prevazute de art. 23 alin. (1) din Constitutie, avand in vedere ca a fost retinuta si arestata abuziv, pentru o perioada de 89 de zile, fiindu-i violata libertatea individuala, fiind, ulterior, achitata de catre instanta de judecata pentru amandoua infractiunile; incalcarea liberei circulatii a cetateanului prevazute de art. 25 alin. (1) din Constitutie, fiindu-i interzisa pe o perioada de 88 de zile parasirea locuintei cu exceptia deplasari la DNA sau la Tribunal, precum interzicerea parasirii tarii; incalcarea principiului prezumtii de nevinovatie de catre DNA, prevazut de art.23 alin. (1) din Constitutie, care a transmis comunicate de presa cuprinzand acuzat i calomnioase la adresa sa, fiind constatate, ulterior, de catre instanta de judecata, ca neintemeiate; ca i-a fost lezata demnitatea, onoarea, viata particulara si dreptul la propria imagine prin incalcarea art. 31 alin. (6) din Constitutie, prin difuzarea de catre presa a informatiilor furnizate de catre organele de urmarire penala pe parcursul a trei ani, cat a durat cercetarea sa penala, prin difuzarea a unor imagini in presa locala, preluate de publicatiile nationale, in care purta catuse pe maini, fiind defaimata si prezentata ca o persoana corupta, care a abuzat de functia publica pe care o detinea.

Se observa in primul rand ca reclamanta invoca caracterul pretins abuziv al tuturor masurilor si procedurilor derulate in procesul penal, inasa cu privire la caracterul abuziv sau nelegal instanta reaminteste ca trebuie avute in vedere cele stabilite definitiv de instanta penala.

Astfel, din insusi dispozitivul Deciziei penale nr. 552/2019 pronuntate de Curtea de Apel Oradea in dosarul nr. 3222/111/2016, rezulta ca prin decizia sus-mentionata in temeiul art. 281 alin. (1) lit. b) Cod procedura penala cu referire la art. 142 alin. (1) teza a II-a Cod procedura penala si la deciziile nr. 51/2016 si nr. 302/2017 ale Curtii Constitutionale s-a constatat nulitatea absoluta a punerii in executare a masurilor de supraveghere tehnica si s-a dispus eliminarea din materialul probator a interceptarilor si inregistrarilor si a tuturor referirilor la acestea din declaratiile inculpatelor SIME ADRIANA si PUSCAU FLORENTINA-RODICA, din declaratiile martorilor Oprea Bogdan-Iulian, Miha Emilia-Monica si Kadar Elemer si din procesul-verbal de consemnare a infractiunii flagrante, ca probe derivate din probele nelegal administrate.

Curtea Constitutională, prin deciziile nr. 51/2016 și nr. 302/2017 (indicate ca temei de instanță penală), a constatat ca soluțiile legislative care reglementau competența altor organe specializate ale statului de a pune în executare mandatul de supraveghere tehnică (în concret, Serviciul Român de Informații), eliminarea din categoria nulităților absolute a nerespectării dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei, a organului de urmărire penală contraveneau dispozițiilor constituționale, deci reclamanta a beneficiat în procesul penal de aplicarea deciziilor nr. 51/2016 și nr. 302/2017 cu privire la autorizațiile și interceptările și înregistrările dispuse / efectuate în 2014-2015 (deci la date și pentru perioade anterioare pronunțării deciziilor sus-menționate).

Totodată, prin dispozitivul Deciziei penale nr. 552/2019 pronunțate de Curtea de Apel Oradea, s-a constatat „ca prin raportare la probele administrate și considerate legale la data luării măsurii reținerii, precum și a luării și prelungirii măsurii arestului la domiciliu față de inculpată SIME ADRIANA, erau întrunite condițiile legale pentru dispunerea privării de libertate, fiind satisfăcut standardul de probă al suspiciunii rezonabile cu privire la comiterea faptelor care faceau obiectul investigației penale, precum și testul de proporționalitate al măsurii preventive cu scopul urmărit prin acestea”.

Prin urmare, conform dispozitivului Deciziei penale nr. 552/2019 pronunțate de Curtea de Apel Oradea, rezulta că autorizațiile, interceptările, înregistrările și măsurile preventive dispuse / efectuate cu privire la reclamanta din prezenta cauză nu au fost abuzive, cum susține reclamanta, ci au fost dispuse în mod legal raportat la prevederile în vigoare la momentul dispunerii / efectuării lor, dar, ulterior, ca urmare a celor statuate de Curtea Constituțională în interpretarea unor soluții legislative și dispoziții în materie penală și, finalmente, ca urmare a pronunțării unei soluții de achitare, probele au devenit nelegale și nelegal administrate, iar măsurile preventive au devenit injuste.

Instanța consideră că chiar dacă aceste aspecte reținute de instanța penală nu se referă în mod direct la faptele pentru care reclamanta a fost trimisă în judecată și/sau la vinovăția acesteia, trebuie făcută aplicarea art. 28 Cod proc. pen. raportat la art. 430 Cod proc. civ., în sensul că cele reținute în mod definitiv de instanța penală cu privire la legalitatea interceptărilor, înregistrărilor și măsurilor preventive se impun cu putere de lucru judecat în materie civilă, nemaiputând fi repute în discuție.

Apoi, pe lângă problema interceptărilor, înregistrărilor și măsurilor preventive, în prezenta cauză s-a invocat caracterul abuziv al altor măsuri, ca reținerea documentelor de identitate, aplicarea catuselor, supunerea la control ginecologic, emiterea de comunicate publice etc., însă și cu privire la acestea, singurul argument în sprijinul caracterului pretins abuziv este soluția de achitare, adică nu s-a invocat expres ca acestea ar fi fost dispuse / puse în executare în lipsa unui temei legal, în afara unei proceduri legal demarșate, de instituții / organe necompetente, de persoane care nu aveau în atribuțiile de serviciu competența de a dispune sau alte asemenea. Oricum, fiind dispuse în cadrul unui dosar penal, instanța civilă nici nu se poate pronunța asupra nelegalității (caracterului abuziv) acestor măsuri, ea însăși nefiind sub acest aspect competentă și, mai mult, așa cum se va arăta mai jos, mare parte din aceste pretinse fapte nu sunt în realitate fapte sau acte materiale distincte de măsurile preventive, ci aspecte de detaliu ale executării măsurilor preventive.

Prin urmare, instanța consideră că per ansamblu problema dedusă concret judecății, analizabilă în prezentul cadrul procesual, privește supunerea reclamantei la proceduri juridice penale și la măsuri privative de libertate dispuse în mod legal, dar care au devenit nedrepte / injuste ca urmare a soluției de achitare, și nu supunerea ei la proceduri și măsuri abuzive.

Instanța reaminteste că prin încheierea interlocutorie de la termenul din data de 25.01.2021, excepția inadmisibilității acțiunii și excepția lipsei calității procesuale pasive au fost respinse, fiind calificate ca aparari de fond.

Din punct de vedere legal, potrivit art. 1373 Cod civil, „Comitentul este obligat să repare prejudiciul cauzat de prepusii săi ori de câte ori fapta săvârșită de aceștia are legătura cu atribuțiile sau cu scopul funcțiilor încredințate”.

Prin urmare, din punct de vedere teoretic, in cadrul unei actiuni intemeiate pe art. 1373 Cod civil, trebuie verificate cumulativ atat conditiile raspunderii civile delictuale pentru fapta proprie din art. 1357 Cod civil (prejudiciul, fapta ilicita produsa cu vinovatie si raportul de cauzalitate dintre fapta ilicita si prejudiciu), precum si conditiile suplimentare din art. 1372 Cod civil – si anume: autorul faptei sa fie un prepus al paratului, iar fapta ilicita sa fi fost produsa in cadrul sau in legatura cu atributiile de serviciu.

In apararea lor, paratii au invocat faptul ca potrivit principiului „specialia derogant generalibus”, nu este admisibila o actiune de drept comun bazata pe art. 1353 si cu atat mai putin pe art. 1373 Cod civil pentru angajarea raspunderii pentru prejudicii cauzate de erori judiciare, atat timp cat in legislatia romana exista un temei special pentru solicitarea de despagubiri pentru prejudiciile produse prin masurile privative de libertate (art. 538 si 539 Cod proc. pen.), faptul ca nu suntem in prezenta unei raspunderi obiective, faptul ca niciunul dintre parati nu este prepus al magistratilor-procurori si judecatori sau al altor organe judiciare care au solicitat / dispus masurile considerate de reclamanta a fi abuzive, paratii neavand calitate procesuala pasiva.

Dupa recalificarea data de instanta, aceleasi argumente trebuie analizate sub aspectul temenicieii.

Instanta constata ca raspunsul la aceasta problema juridica a fost dat in mare parte de Curtea Constitutionala prin Decizia nr. 136/2021 din 3 martie 2021 referitoare la exceptia de neconstitutionalitate a prevederilor art. 539 din Codul de procedura penala, exceptie definitiva si general obligatorie (in continuare denumita „Decizia 136/2021”), prin care a fost admisa exceptia de neconstitutionalitate si s-a constatat ca solutia legislativa din cuprinsul art. 539 din Codul de procedura penala care exclude dreptul la repararea pagubei in cazul privar i de libertate dispuse in cursul procesului penal solutionat prin clasare, conform art. 16 alin. (1) lit. a) – d) din Codul de procedura penala, sau achitare este neconstitutionala.

In esenta, prin decizia sus-mentionata Curtea Contitutionala a constatat ca legislatia in vigoare dublata de o practica anterioara statornica si bine conturata atat a Curtii Constitutionale, cat si a instantelor de judecata permitea solicitarea si implicit acordarea de despagubiri numai persoanelor care au fost supune in mod nelegal unor masuri preventive (aspect care trebuia sa fie constatat printr-o hotarare definitiva de catre o instanta penala), dar excludea acest drept persoanelor care au fost supuse unei masuri preventive „privative de libertate care indeplineste cerintele de legalitate cuprinse in Codul de procedura penala si art. 5 paragraful 1 lit. c) din Conventie, fiind, asadar, dispusa potrivit legii, dar care devine nedreapta ca urmare a unei solutii de respingere pe fond a acuzatiei in materie penala formulate” (paragraful 25 din decizia 136/2021). (...)

Aplicand cele retinute de Curtea Constitutionala in practica, in primul rand instanta reaminteste ca desi actiunea a fost promovata anterior pronuntarii Deciziei 136/2021, solutia si considerentele din Decizia 136/2021 (in ansamblul ei, nu doar pasajele citate anterior) trebuie aplicate si cauzelor in curs de solutionare, inclusiv in prezenta cauza,

chiar daca are ca temei regulile de drept comun din art. 1373 Cod civil, si nu norma speciala din art. 539 din Codul de procedura penala.

Neaplicarea Deciziei 136/2021 ar insemna practic o incalcare a dreptului efectiv la o instanta, atata timp cat, raportata la practica indelungata si constanta a instantelor de judecata si a Curtii Constitutionale anterioare Deciziei 136/2021, actiunea reclamantei nu ar fi putut fi considerata admisibila / intemeiata nici potrivit art. 1373 Cod civil si nici potrivit normei speciale din art. 539 Cod proc.. pen.

Ar fi injust a imputa reclamantei ca nu a introdus o actiune in baza art. 539 Cod proc. cu invocarea exceptiei de neconstitutionalitate in speranta putin probabila a admitterii acesteia (tot raportat la practica constata si indelungata a Curtii Constitutionale).

Dimpotriva, din inele considerentele deciziei, rezulta ca statul trebuia si anterior pronuntarii Deciziei 136/2021 si trebuia in continuare considerat in sens larg ca fiind un comitent cel putin al magistratilor, dar si a celorlalte organe cu atributii judiciare, de urmarire penala sau de punere in executare a masurilor privative, iar acestia sunt asimilati cu niste prepusi, chiar daca intre ei si stat ca persoana juridica nu exista raporturile clasice de prepusenie dintre un angajat si angajator.

De asemenea, rezulta ca in esenta este vorba de o raspundere obiectiva a statului, indiferent de culpa / vinovatia „prepusului” la repararea pagubei suferite de catre persoana in cauza, raspundere bazata pe obligatia statului de a garanta buna functionare a serviciului public al justitiei.

Instanta apreciaza ca prezenta actiune bazata pe regulile de drept comun este admisibila pe fond tocmai pentru ca a fost introdusa anterior pronuntarii deciziei 136/2021 si ca, potrivit celor retinute prin aceasta si pentru ca pana la acel moment nu exista in dreptul material un temei legal special care sa poata fi invocat cu succes de persoane aflate in situatia reclamantei, argumentele invocate de parati cu privire la admisibilitate nefiind intemeiate.

Pe de alta parte, din interpretarea per a contrario a Deciziei 136/2021 rezulta ca statul si numai statul ar putea fi obligat la despagubiri, nu si alte persoane, astfel ca instanta va respinge actiunea in pretentii introdusa de reclamanta in contradictoriu cu paratii Ministerul Public – Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie – Directia Nationala Anticoruptie si Ministerul Justitiei ca neintemeiate, neavand relevanta ca, in virtutea atributiilor lor, aceste institutii ar avea o legatura directa sau mai stransa cu „prepusii” indicati.

In ce priveste tipul sau natura faptelor ilicite pentru se poate angaja raspunderea statului, din considerentele Deciziei 136/2021 rezulta cu claritate ca atata timp cat statul si-a asumat obligatia de despagubire pentru daunele aduse prin masurile privative de libertate nelegale, nu pot fi excluse de la despagubiri daunele aduse prin masuri preventive privative de libertate devenite injuste ca urmare a solutiei de achitare, si acestea trebuind considerate ca fiind ilicite.

Pe de alta parte, din nou, din interpretarea per a contrario, este exclusa interpretarea dispozitiilor art. 1354 si 1373 Cod civil in sensul in care s-ar putea extinde obligatia statului de a acorda despagubiri ca urmare a unor masuri preventive neprivative de libertate, ci numai restrictive de libertate, cum este controlul judiciar (masura analizata si mentionata expres in cuprinsul deciziei 136/2021, paragraful 22) sau ca urmare a altor masuri sau acte de procedura dispuse / efectuate in cadrul unui dosar penal. Adica nu pot fi solicitate nici in baza procedurii speciale si nici in baza procedurii de drept comun daune materiale si/sau morale produse prin orice fel de acte de procedura sau masuri dispuse intr-un proces penal, ci numai pentru cele produse de masurile preventive privative de libertate.

Acest aspect este deosebit de relevant, in conditiile in care reclamanta a invocat prin actiunea sa (si prin tezele probatorii) o multitudine de fapte ilicite si acte materiale care prin natura lor aduc inerent o atingere, in diverse grade, unor drepturi personale – si anume: interceptarile convorbirilor si/sau corespondentei, inregistrările, emiterea de comunicate cu privire la deschiderea dosarului penal si urmarirea penala pentru acte de coruptie, incatusarea, solicitarea si retinerea unor documente de identitate, prezentarea reclamantei la un control ginecologic, conducerea sub escorta, audierea pe o perioada de mai multe ore, prezentarea la instanta, lipsirea de posibilitatea de a se schimba in alte haine in dimineata de dupa retinere, neprotejarea imaginii in fata presei, masura controlului judiciar, vicii de procedura, cazarea in aceeasi celula cu persoane de etnie roma sau aflate in stare de intoxicatie chimica etc.

Instanta reaminteste in primul rand ca niciunul dintre aspectele invocate de reclamanta nu sunt de sine statatoare, in sensul ca toate actele / masurile au fost dispuse in dosarul penal cu scopuri diverse in cadrul

probatoriului, pentru evitarea sustragerii reclamantei de la urmarirea penala, pentru respectarea dreptului publicului la informare etc.

Unele dintre ele (pretinsele vicii de procedura) trebuiau si puteau fi analizate din oficiu numai de instantele penale. Altele sunt chestiuni de detaliu ce tin de punerea in executare a masurilor preventive, privative de libertate, urmand a fi analizate impreuna. Asa sunt de exemplu ridicarea de la domiciliu, incatusarea, ridicarea actelor de identitate, amprentarea, fotografierea, masurarea, cantarirea, controlul medical, ridicarea anumitor obiecte personale, cum sunt cureaua, ceasul, sutienul etc.

In ce priveste aspectele ce tin de identitatea, etnia si starea de intoxicatie chimica a persoanelor cazate in aceeasi celula cu reclamanta in noaptea retinerii, acestea tin de hazard, neputand fi considerat ca ar fi vorba de o actiune intentionata a organelor competente care ar fi cautat intentionat astfel de persoane, pentru a le caza impreuna cu reclamanta exact in acea noapte, pentru a o intimida sau pentru a-i provoca stres.

Mai sunt si alte acte materiale invocate de reclamanta care nu sunt corelative punerii in executare a masurilor privative de libertate, cum ar fi de exemplu ridicarea pasaportul subsecvent controlului judiciar. Aceste acte sunt excluse de plano din tipul de „fapte” pentru care se pot solicita daune potrivit art. 539 Cod proc. pen. si, avand in vedere ca, asa cum s-a aratat anterior, toate aceste acte au fost dispuse / efectuate in mod legal, si nu abuziv, nu se poate retine lor caracterul ilicit. In aceasta ordine de idei, este exclusa nu numai angajarea raspunderii obiective a statului in privinta acestora potrivit norme speciale, ci si acordarea de despagubiri potrivit dreptului comun, care presupune dovedirea culpei „prepusului”.

Ca o observatie suplimentara, instanta are in vedere faptul ca unele pretinsele fapte prejudiciabile invocate de reclamanta nici nu au fost savarsite de institutii ale statului si nici nu au legatura de cauzalitate directa cu acte efectuate in dosarul penal, ci cu articolele de presa. **DNA a emis comunicate scurte, cu un limbaj de specialitate si respectuos, care au avut ca scop asigurarea dreptului publicului la informare si s-au facut cu respectarea prezumtiei de nevinovatie, iar ulterior achitarii s-a emis un nou comunicat in aceasta privinta.** Imprejurarea ca pornind de la comunicatele publice ale DNA, jurnalistii au asteptat langa tribunal pentru a face poze reclamantei cand a fost prezentata cu propunerea de arestare si ca s-au publicat in mass media articole cu fotografii in care reclamanta ar fi fost descrisa ca fiind o persoana corupta, fara prezentarea pozitiei reclamantei si fara repararea imaginii printr-un articol corespunzator referitor la achitare nu poate fi valorificata in prezentul cadru procesual, nefiind in concret vorba de vreo fapta savarsita de vreunul dintre paratii din prezenta cauza.

Prin urmare, constatand in cauza indeplinite numai conditiile legale necesare pentru angajarea raspunderii obiective a statului pentru prejudiciile produse reclamantei in legatura cu masurile preventive privative de libertate, instanta va analiza in concret in ce constau aceste prejudicii.

Ca o prima observatie, trebuie avut in vedere ca dispozitiile art. 539 -540 Cod proc.. pen, nu fac vorbire de daune morale sau daune materiale, ci de „prejudicii”. Prin urmare, nu exista temei legal expres pentru a exclude prejudiciile materiale. (...)

In primul rand, in baza criteriului legal din art. 540 alin. 3 Cod proc.. pen., instanta considera ca reclamantei i se cuvine acordarea cu titlu de despagubiri suma de 12.464 lei, reprezentand contravaloarea salariului net pe care l-ar fi primit reclamanta de la AFP Bihor pe perioada 15.07.2016-14.09.2016, adica pentru perioada in care desi era angajata la AJFP Bihor, nu si-a putut desfasura activitatea intrucat era supusa unor masuri privative de libertate, iar raporturile sale de munca au fost suspendate de drept.

Se poate prezuma in mod rezonabil ca in lipsa masurilor preventive, reclamanta s-ar fi dus la serviciu si ar fi incasat pe perioada sus-mentionata salariul corespunzator. Pe de alta parte, ea neprezentandu-se efectiv la serviciu, nu i se poate pretinde sa solicite aceste sume de bani angajatorului, care a fost si el lipsit de munca ce ar fi trebuit prestata de reclamanta, neavand motiv a achita contravaloarea ei.

Ca o observatie, reclamanta a solicitat initial o suma mult mai mare (si pentru perioada dintre data la care s-a pensionat anticipat si data la care ar fi putut interveni pensionarea la limita de varsta) insa si-a restrans actiunea la salariul nerealizat aferent perioadei 15.07.2016-14.09.2016, solicitand valoarea bruta de 17.996 lei a salariilor. Cu toate acestea, reclamanta nu a dovedit ca beneficiul nerealizat de aceasta pe perioada sus-mentionata ar excede valorii salariului net, astfel ca acest capat de cerere este numai in parte intemeiat.

Apoi, in aceeași ordine de idei, instanța consideră ca este întemeiat în tot capatul de cerere formulat de reclamanta privind acordarea cu titlu de daune materiale a sumei de 34.952,91 lei reprezentând contravaloarea cheltuielilor de judecată ocazionate de dosarul penal. Suma de 2.579,5 lei reprezintă contravaloarea costurilor de copiere a unor acte din dosarul DNA, iar restul, onorariile avocațiale achitate. Chiar dacă se poate presupune în mod rezonabil ca actele copiate și serviciile juridice prestate nu s-au referit strict la măsurile preventive privative, aceste sume se cuvin în întregime, întrucât toate aceste cheltuieli au fost efectuate de reclamanta per ansamblu în dosarul penal, în vederea stabilirii nevinovăției și a pronunțării soluției de achitare, care constituie premisa admisibilității cererii de acordare de despăgubiri.

Aceste sume se cuvin tot potrivit art. 540 Cod proc. pen., și nu potrivit art. 453 Cod proc. civ., pentru că pe de-o parte în lipsa nevoii reclamantei de a-și dovedi nevinovăția, aceste cheltuieli nu ar fi fost ocazionate, dar pe de altă parte nu e vorba de o „culpa” procesuală a unei părți adverse, statul român nefiind parte în procesul penal.

In ce privește atingerile aduse altor drepturi nepatrimoniale ale reclamantei, reclamanta a solicitat cu acest titlu suma de 100.000 de euro, însă instanța apreciază ca și acest capat de cerere este numai parțial întemeiat și ca suma de 7.500 de euro, prin echivalentul în lei de la data plății, reprezintă o valoare suficientă și echitabilă ce poate fi acordată cu titlul de daune pentru prejudiciul moral suferit în ansamblu prin măsurile preventive privative de libertate dispuse. (...)

Este evident că nu mai poate comporta discuții faptul că măsurile privative de libertate al căror obiect l-a făcut reclamanta în perioada 14.07.2016-10.10.2016 și modul de punere în executare (prin măsură ridicării de la domiciliu, a încatusării, a escortării la locul de detenție, a ducerii la sediul organelor de cercetare penală pentru audieri, a arestului la domiciliu etc.) au fost afectate drepturi nepatrimoniale ale reclamantei, fiind limitată libertatea sa individuală de mișcare, dreptul și posibilitatea de a hotărî pentru sine unde să se deplaseze / afle la un anumit moment și de a-și exercita profesia, de a avea o viață personală și socială similară celei de dinainte de măsură reținerii.

In contra celor susținute de către reclamanta, instanța reamintește că este însă vorba de măsuri dispuse în mod legal, și că toate aceste atingeri și limitări ale drepturilor personale au avut loc însă în limitele normale inerente unor astfel de măsuri, nefiind vorba de o campanie de denigrare ținută asupra reclamantei și menită a-i afecta imaginea publică, cariera profesională, viața privată, de familie și socială.

De asemenea, instanța apreciază că dese măsuri privative și efectele acestora pot fi un factor major de stres, orice legătură directă între această stare de stres și afecțiunile medicale de care suferă reclamanta sunt pur speculative, nefiind posibil a se stabili post factum dacă în lipsa acestei anumite surse de stres starea de sănătate a reclamantei ar fi fost mai bună.

Instanța mai are în vedere faptul că de principiu daunele morale sunt imposibil de cuantificat și nu pot constitui un motiv de îmbogățire pentru persoana vătămată pe seama părții adverse, iar sumele acordate cu titlu de daune morale nu au ca scop o reparare „în natură” a prejudiciului, ci doar asigurarea unei recompense materiale care să aducă o satisfacție morală persoanei vătămate.

Instanța are în vedere și faptul că sumele acordate în mod constant de CEDO sunt mult inferioare sumei de 100.000 euro pretinse de reclamanta și chiar sumei considerate de prezenta instanță ca fiind juste și echitabile, în acest sens fiind și practica invocată (cauzele Tarau contra României, respectiv Rosengren împotriva României).

[* Cititi aici intreaga sentinta a Tribunalului Bihor](#)

sursa foto Sime: Ebihoreanul.ro